

AK Parti darbeye izin vermeyecek

jeudi 10 mai 2007, par [Neşe Düzel](#)

Radikal 2 - 7 mai 2007

Muhtıra AK Parti'ye büyük sürpriz oldu. Hükümeti, muhtıranın kahramanlarından aldığı mesajlar yanılttı. Onları, kendileriyle daha çalışma arzusunda olan kadro olarak gördüler Bugün olsa hükümet Şemdinli'de başka türlü davranırdı. Şemdinli'de vahim hata yaptı. Evinin önünde öldürülen baba-oğul olayında da AK Parti'yi anlayamadım ben. Katiller beraat etti Adalet Bakanlığı, 'Batı'da da zina yasası var. Bizde olmasında mahzur yok' noktasına getirdi hükümeti. Erdoğan, Adalet Bakanı'yla Brüksel'e gitti. Yasanın farklı olduğunu orada öğrendi

Neden ? Fehmi Kuru

Türkiye, 'geleneksel altüst oluş' süreçlerinden birini daha yaşıyor. Bir yanda milyonlar meydanlarda 'Şeriata da, darbeye de karşıyız' derken, diğer yanda Genelkurmay hukukdışı bir muhtırayla hükümeti ve parlamentoyu tehdit ediyor. Bu arada Anayasa Mahkemesi hukuka uygunluğu çok tartışılan bir kararla Çankaya seçimini adeta imkânsızlaştırıyor. Bütün bu olayların tam ortasında ve hedefinde AKP hükümeti var. AKP yönetimi, toplanan kalabalıklardan nasıl bir ders çıkarıyor ? Askerlerin muhtırası neden AKP'lileri bu kadar hazırlıksız yakaladı ? Askerler, kendilerine daha önce bu yolda mesajlar vermediler mi ? 'Abdullah Gül, Çankaya'ya seçilseydi darbe olacaktı' söylentileri var. Bir darbe ihtimalinde AKP yönetimi nasıl davranacak ? İktidardan silahla uzaklaştırılmayı kabul edecek mi ? Bunları, siyaseti ve AKP'yi çok yakından izleyen, kulislerdeki olayları en iyi bilenlerden biri olan yazar Fehmi Kuru'yla konuştuk.

Çok karışık günlerden geçiyoruz. Hepimiz yaşananlardan kendimize göre sonuçlar çıkarıyoruz. Ama önemli olan iktidarın ve hükümetin bu yaşananlardan nasıl sonuçlar çıkardığı. Siz, AKP'yi yakından izleyen bir yazarsınız. Sizce AKP, Tandoğan ve Çağlayan mitinglerinden nasıl bir sonuç çıkardı ?

Ya da bir sonuç çıkardı mı ?

Bence çıkardı. Yalnız şu var. Çıkardığı sonuçların bir bölümünü kendisine saklıyor. AKP yönetimi, mitingleri önemsemez ve aldırılmaz görünüyor ama aslında aldırıyor ve önemsiyor. Bunu, hem duyumlarıma dayanarak ve yaptıklarına bakarak söylüyorum. Çünkü iç değerlendirmeler hiç de öyle dışa verilen görüntü gibi değil. Değişik eğilimlerden olduğu belli olan o kadar büyük bir kalabalığın ciddiye alınması gerektiğini kendi iç değerlendirmelerinde söylüyorlar. Nitekim Abdullah Gül isminin cumhurbaşkanı adayı olarak ortaya çıkması da bu mitinglerin ciddiye alınmasının bir sonucudur.

Tandoğan mitingi yapılmasaydı, Çankaya'ya kim aday olacaktı ?

Tayyip Erdoğan olabilirdi. Aday tespitinde parti teşkilatının, kamuoyunun nabzının tutulması gibi başka unsurlar da rol oynadı ama... Bakın... AK Partililer, hükümetin kurulmasının üzerinden dört buçuk yıl geçmiş olmasına rağmen, ülkede bir kesimin hâlâ kendileriyle ilgili önyargılara sahip olduğunu görmekten ötürü bir şaşkınlık yaşadılar. Kendilerinin bu kesimdeki endişe ve korkuları beslediklerini hiç zannetmiyorlardı. 'Aradan sanki dört buçuk yıl geçmedi. Biz hâlâ belli bir kesiminin endişe ve korkularıyla karşı karşıyayız' diyorlar şimdi. Yani durumu fark ettiler.

Eğer AKP yönetimi durumu fark ettiyse, milyonlarca kişinin sokaklara akması AKP'nin politikalarında bazı değişikliklere yol açacak demektir. Politikalarında bir değişiklik olacak mı ?

Politikalarında olmayacak. Çünkü AKP, o kesimdeki endişelere sebep olacak bir davranışta bulunduğunu,

tedirginliğe yol açacak bir politik çizgi izlediğini kabul etmiyor. İnsanların hayat tarzını değiştirme diye bir niyet taşımadığı için, meydanlarda toplanan kalabalıklardaki tedirginliği, korkuyu, yanlış bir değerlendirme, bir 'vehim', 'yersiz bir korku' olarak görüyor. Ama şu var tabii. AK Parti bu seçimlere, insanların tedirginliklerini giderecek muhtemel bir görüntüyle gidebilir. Aday listelerinde demokrasi mesajı taşıyan isimlere yer verebilir ve bu seçimlerde eğer varsa bazı sert unsurlar AK Parti kadrolarında daha az yer alabilir. Daha dikkatli bir yönetim kadrosunu Meclis'e taşıma çabası gösterebilir. AK Parti'nin oy diye bir derdi yok.

Niye yok ?

Geçen seçimlerden daha fazla oy alacağına artık tamamen emin. Cumhurbaşkanlığı sürecindeki son gelişmeler oyla ilgili tedirginliklerini bütünüyle yok etti. AK Parti'nin şimdi oy derdi yok ama 'yönetebilen bir hükümet' olma diye bir derdi var. Genelkurmay açıklaması onlar için çok büyük bir sürpriz oldu. Abdullah Gül, 'Hayatımın sürpriziyle karşılaştım' dedi. Böyle bir şeye muhatap olacaklarını asla düşünmüyorlardı.

Çankaya sürecinin çok sancılı olacağını, darbe dahil büyük olayların yaşanabileceğini siyasi gözlemciler bir yıldır söylüyordu. Hükümet için muhtıra nasıl sürpriz olabildi ?

Biz, geçmişteki olaylarla bugünü karşılaştırarak belli sonuçlara varıyoruz. Ama onlar öyle mi ? Olayların kahramanlarıyla her gün birlikteler. Görüşüyorlar, mesajlaşıyorlar.

Muhtıranın kahramanlarıyla mı mesajlaşıyorlar ?

Tabii... Dolayısıyla oradan aldıkları mesajlar, onlara yanlış düşünceler vermiş olabilir. Onları, daha birlikte çalışma arzusunda olan bir kadro olarak görmüş olabilirler. Yani o kadronun bir açıklamayla kendilerini şaşırtacağını öngörmemiş olabilirler. Başka gelişmeler mutlaka bekliyorlardı ama Genelkurmay'dan muhtıra beklemiyorlardı. Sonuçta şu oldu : AK Parti, iktidarının dört buçukuncu yılında yönetemeyen bir hükümet olduğunu hissetti. Çünkü yönetebilir bir hükümet olmanın şartı, milletten oy almak değil sadece. Yönetebilir hükümet olmak için devletin diğer organlarıyla uyumlu çalışmak ve o organların gerçekten yöneticisi olmak gerekiyor.

Meydanlarda toplanan insanların hepsi darbe yanlısı değil. Zaten, 'Darbeye de, şeriata da karşıyız' mesajı verildi. Ama bu insanlar tedirgin. AKP'nin cumhurbaşkanlığını da kazanması halinde, ülkede laikliği zedeleyecek işler olacağından korkuyorlar. AKP, bu korkunun farkında mı ?

Farkındalar ama elle tutulur hale gelmiş olan bu korkunun temelsiz olduğuna inanıyorlar. Onlar, kendilerinin laiklik ve demokrasi konusunda çok samimi olduklarına, varlıklarının ülkede anayasal düzeni pekiştireceğine inanıyorlar. Gizli ajandaları yok. 'Cumhurbaşkanı da bizden olsun ve gizli ajandamızı gerçekleştiririm' diye bir görüşleri yok.

'AK Parti insanlardaki korkuların farkında' dediniz. Peki bu korkunun yaratılmasında kendilerinin bazı hataları olduğunu düşünüyor mu AKP yöneticileri ?

Zannetmiyorum düşündüklerini. Geçmişte bütün hükümetlerde gördüğümüz iktidar körlüğünü zaman zaman AK Parti de yaşıyor. Toplumun kendileriyle irtibatlı kesimlerinin nabzını tutabiliyorlar ama muhafazakâr olmayan kesimlerle ilgili bir bilgi akışını sağlayacak kanalları maalesef yok.

Nasıl olsun ki... Kadrolaşma diye bir sorun var. Özellikle insanlarda, AKP'nin kadrolaşması büyük tedirginlik yaratıyor. Neredeyse eşi türbansız hiç kimse yok yönetim kadrolarında. Bu gerçek en çok da Merkez Bankası Başkanı seçiminde halkın dikkatini çekti. Neden böylesine tek tip bir kadrolaşmayı tercih ediyor AKP yöneticileri ? Toplumunu 'bizden olanlar' ve 'bizden olmayanlar' şeklinde ikiye bölmek olmuyor mu bu ?

AK Parti'nin kadrolaşma yönünde özel bir çabası olduğunu zannetmiyorum. Kadrolaşma dediğiniz şey eğer insanların birlikte çalışacakları arkadaşlarını seçmesi, devlette görevlendirecekleri kişileri kendilerine

yakın düşünenler arasından belirlemesiye bunu bütün iktidarlar yapıyor.

AK Parti, sadece eşleri türban takanları ya da kendi cemaatinden olanları, kendisinininkine benzer hayat yaşayanları mı kendisine yakın görüyor ?

Yooo... Devletin önemli bakanlıklarında çok kilit görevlerde hiç de öyle bir ölçü yok. Eşleri başörtülü olsun diye özel bir tercih yok. Birlikte rahat çalışabileceklerini düşündükleri insanları bir yerlere getiriyorlar.

AKP, dindarlığı kendisi kadar vurgulamayan demokrat insanlarla birlikte çalışmayı neden tercih etmedi hiç ?

Benim gördüğüm tercih ediyorlar. 'Cemaatten insanlar göreve getiriliyor' diyorsunuz. Önceki hükümetler bu tür insanları ehil oldukları halde niye önemli yerlere getirmiyorlardı peki ? Demek ki yanlışlık AK Parti'yle başlamıyor. Onlar da bu insanları getirmiyorlardı. Geçmişte ayrımcılığa uğradığını düşünen insanlar 'Şimdi muhafazakâr bir hükümet geldi ve bizi işbaşına getirdi' diyorlar. Zaten bunu hükümetten talep etmişlerdir. Geçmiş hükümetlerin birlikte çalışacağı insanları seçme hakkı varsa, bunların da var.

AKP yönetimi, cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında hata yaptığını düşünüyor mu ?

Sanmıyorum. Ama bana göre yapılan en önemli hata adayını son ana kadar saklamasıydı.

Asker, Türkiye'yi bütün dünyaya rezil edecek bir muhtıra verdi. Yeniden demokrasi yoksunu geri ülke konumuna düştük. AKP, bu muhtırayı nasıl yorumladı ?

Çok ciddiye aldılar ve yanlış yapılmış bir olay olarak gördüler. Ardından da demokrasinin kanallarını daha genişletecek bir çaba içerisine girdiler. Erken seçim ve cumhurbaşkanını halka seçtirme kararları bu yönde atılmış ciddi adımlardır. Ayrıca hükümet, Genelkurmay'ın bir devlet kurumu olduğunu, hiçbir askeri yetkilinin böyle bir açıklama yapmaya yetkili olmadığını çok açık bir dille söyledi. Türkiye'de ilk kez bir hükümet bir muhtıraya bu karşılığı verdi. Tabii Türkiye AB üyesi demokratik bir ülke olsaydı, siyasi hayata müdahale etmek kimsenin haddi olmazdı ve hükümet de sadece tepki göstermekle kalmazdı. Çünkü böyle girişimler olduğu takdirde yapılacak şeyler Ceza Yasası'nda açıkça yazardı. Daha ilk günden yargı devreye girerdi, savcılar harekete geçerdi. Bizim hâlâ böyle olaylarla karşı karşıya kalmamızın en önemli sebebi demokrasinin yeterince olgun olmayışı.

Merkez medyada, en azından bazılarında 'Darbeye de, şeriata da karşıyız' lafı manşetlere çıktı. Aynı cümleyi din vurgusu yapan medyadan ve AKP kadrolarından duyamadık. Bu, bir tesadüf mü ?

Dindar insanların şariat sözcüğünden anladığıyla 'Ne şariat, ne darbe' diyenlerin şariat sözcüğünden anladıkları çok farklı şeyler. Dindar insan için şariat, namaz, oruç, hac gibi dinin bütünü oluyor. Şariat dendiğinde onun aklına, şariatla idare edilen ülkelerin sistemi gelmiyor.

İnsanlar 'Ne darbe, ne şariat' derken 'dinci bir yönetime' karşı olduklarını söylüyorlar. Din vurgusu yapan medya ve AKP kadroları 'dinci yönetime karşı olduklarını' niye açıkça söylemiyorlar ?

'Demokrasi' dediler. Laiklik mesajı verdiler. Demokrasi demek, her türlü dinci, teokratik yönetime karşı olmak değil mi zaten ? Laiklikle dinci yönetim bir arada olur mu hiç ? Bana sorarsanız ben dinci yönetime karşı olduğumu söylerim. AK Parti yönetimine de sorarsanız bunu söyler.

Erbakan 'devletle' iyi geçinmek için Susurluk'a 'Fasa fiso' dedi ve asker tarafından devrildi. AKP iktidarı orduyla iyi geçinmek için Şemdinli savcısının işinden atılmasına göz yumdu ve ordudan muhtıra yedi. Hukuktan uzaklaşmanın ve ürkekliğin hükümetlere uğur getirmediğini AKP fark etti mi ?

Farkında olmamaları mümkün değil. Eğer değillerse, adaletin ve hukukun herkese lazım olduğunu son birkaç günde öğrenmiş olmaları lazım. Hükümet Şemdinli'de vahim bir hata yaptı. Sadece Şemdinli

olayında değil, evinin önünde öldürülen baba-oğul olayına yaklaşımında da AK Parti'yi anlayamadım ben. Biliyorsunuz baba ve oğulu öldürenler beraat etti.

AKP bir ara bir milliyetçilik yarışına girdi. Bu yarış, milliyetçileri ve orduyu güçlendirdi. AKP, milliyetçilik yarışının kendisine yarar mı zarar mı getirdiği hesabını yapıyor mu ?

Tayyip Erdoğan ve arkadaşları siyaseti çok iyi bilen insanlar. Bir tavır alırken, bunun kendilerine ne kazandırıp ne kaybettireceğini mutlaka hesap ediyorlar. Ama bir şeyi unutmamak lazım. Milliyetçilik dediğiniz şey aslında muhafazakâr ideolojinin içinde var. Muhafazakârlık milliyetçiliği dışlamıyor. MHP milliyetçi bir parti. Bakın, onda da dindarlık var. Milliyetçilik ve muhafazakârlık birbirine yakın şeyler. Erdoğan'ın zaman zaman kabaran milliyetçiliği oy kazanmak için olmayabilir. Tamamen doğal refleksleriyle öyle davranıyor olabilir.

Ordu, CHP ve yargı tarafından kuşatıldı AKP. Bu üç güç çok da hukuka aldırıyor. Ama neticede bunların bir gücü var. AKP bu kuşatmayı nasıl aşmayı düşünüyor ? Daha çok ve gerçek bir hukuk yanlısı politikayla mı ? Yoksa eskiden olduğu gibi hukuka çok da önem vermeyen bir duruşla mı ?

AK Parti bu kuşatmanın fena halde farkında ve hukuka önem vermek zorunda. Meclis'teki üçte iki çoğunluğun yeterli olacağını düşünüyordu başlangıçta. Ama artık bu desteği yeterli görmüyorlar. Son yaşananlarla bunu bir kez daha anladılar. Bakın... Şemdinli süreci bugün yaşansaydı, çok farklı davranırlardı. Başkalarının hatalarından fazla ders çıkarmıyoruz biz. Hak ve özgürlükler konusunda hassasiyetini bildiğim bir kadro bu. Her zaman hukuktan yana olmaları gerektiğine inanan insanlar bunlar. Ama davranışlarında bu konuda yeterince hassas davranmadılar.

Siz 'zina yasası' 'içki yasağı' gibi konuların AKP öncesinde ortaya çıkmış olduğunu yazdınız birkaç kez. Ama AKP de bunlara sahip çıktı. Bu davranışlarından şimdi pişman mı yoksa doğrusunu yaptığını mı düşünüyor ?

Bilmiyorum. Ama bildiğim şu ki, Adalet Bakanlığı, 'Avrupa ülkelerinde de böyle bir zina yasası var, bizde de olmasında mahzur yok' noktasına getirmişti hükümeti. Sonuçta muhafazakâr bir hükümet bu. Türkiye gibi bir ülkede böyle bir konuya vurgu yapmanın dışarıda büyük tepkiler yaratacağını hükümetin hesap etmesi gerekirdi. Hesap edemediler. Hatta Başbakan o sırada Brüksel'e yanına Adalet Bakanı'nı alıp da gitti. Ama orada öğrendiler ki, zina yasası AB ülkelerinde sandıkları gibi değilmiş. Onun üzerine Başbakan yasadan vazgeçti.

AKP hükümeti, askerın muhtırası karşısında, daha önce Demirel'in ve Erbakan'ın gösteremediği cesareti gösterdi ve orduya 'Yasalara uyun' dedi. AKP, bu cesur duruşun sonrasında nasıl bir gelişme bekliyor ?

Çok büyük bir gelişme beklemiyor. Şöyle yorumlar ve duyular var. 'Genelkurmay açıklamasının yapıldığı gün, cumhurbaşkanı seçilmiş olsaydı, muhtıra yerine daha keskin girişimler yapılacaktı, darbe olacaktı' diyenler var. AK Parti kadrosunun bunu zihninde taşıdığını zannetmiyorum, buna da hazır olduklarını biliyorum. Kendilerini iktidardan uzaklaştıracak herhangi bir girişim olursa, buna müsaade etmeyeceklerini zannetmiyorum. Onlarda demokrasiye sahip çıkma kararlılığını görüyorum. Türkiye'de bazı odaklar kendilerini ülkenin asıl sahibi olduğunu zannetiyorlar ve karşılarında siyasi bir güç görmeye tahammül edemiyorlar. AK Parti bunu anladı. Gücün iktidarda olmakla kazanılmadığını anladı. Güç ancak demokrasi kanallarının açık olduğu ortamlarda halktan gelen destekle kazanılabilir.

Ama son yaşananlar gene gösterdi ki AKP hukuka karşı hassas değil. İçişleri Bakanlığı'nın ve İstanbul Valisi'nin 1 Mayıs'ta Taksim'deki uygulamalarına AKP hiç tepki göstermedi. Niye bu kadar doğal karşıladılar bu sertliği ? Türbanlılara da aynı şekilde davranılsaydı, bu sessizliğini korur muydu ? Bu kadar doğal karşılar mıydı ?

Doğal karşıladıklarını zannetmiyorum. Ayrıca konu, türbanla kıyaslanarak konulmamalı. Kendisinin göreve getirdiği içişleri bakanını ve valiyi görevden alması lazım ama alamıyor işte. Niye alamıyor bilemiyorum.

Sizce seçimlere kadar neler yařayacađız ?

Seçimlerin baltalanmayacağından hâlâ emin değilim. Yargı dahil her türlü yol denenerek seçimlerin 22 Temmuz'da yapılmasının engellenmesi ihtimali var. Hiçbirimiz, 367'nin Anayasa Mahkemesi tarafından böyle karara bağlanabileceğini dşnebildik mi ?

Haberi Yazdır